

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm01133&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 01133. Висип під пахвами

Автор: Alexander Salava
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-02-16

Основні положення

- Розпізнавання та лікування факторів, що обумовлюють схильність до пахового висипу (топічне лікування, що викликає подразнення, мацерація, ожиріння, діабет)
- Необхідно пам'ятати про можливість алергічного контактного дерматиту (ароматичні речовини, дезодоранти, солі алюмінію, засоби для видалення волосся, продукти для догляду за шкірою)
- Слід проводити огляд інших ділянок (шкіру волосистої частини голови, інші ділянки шкіри, нігті, вушні раковини), оскільки на цих ділянках можна знайти діагностичні ознаки.

Діагностика

- Чи має пацієнт будь-яку встановлену контактну алергію? Чи пов'язаний висип з використанням ароматичних речовин, засобів для видалення волосся, косметичних продуктів чи продуктів для догляду за шкірою?
- Чи відмічає пацієнт свербіж (атопічна екзема [настанова 01121] Атопічна екзема (атопічн...], алергічний контактний дерматит [настанова 00280] Алергічний контактний де...])?
- Чи має пацієнт в анамнезі будь-які захворювання шкіри, такі як атопічна екзема чи псоріаз [настанова 00288] Psoriasis] ?
- Чи видаляв пацієнт волосся? Який метод використовував пацієнт? Чи використовував пацієнт новий метод видалення волосся?

- Чи наявна мацерація у пахвових складках (ожиріння, інші причини)?
- Чи наявні абсцеси, що рецидивують (гнійний гідраденіт [настанова 01126 | Гнійний гідраденіт])?
- Перевірка інших ділянок тіла (шкіру волосистої частини голови, інші ділянки шкіри, нігті, вушні раковини тощо).

Найбільш поширені причини

- Себорейна екзема [настанова 00282 | Seborrhoeic dermatitis i...] (зображення [зображення 00535 | Seborrhoeic dermatitis i...]): еритема з чіткими межами, зазвичай, також спостерігається в інших місцях, таких, як шкіра волосистої частини голови чи вушні ділянки
- Подразлива екзема, чи подразнюючий контактний дерматит [настанова 00281 | Подразнюючий контактний ...] (зображення [зображення 01496 | Irritant dermatitis in t...]): можливі причини включають нанесення дезодорантів чи ароматичних речовин, використання засобів для видалення волосся, миючі засоби, текстиль
- Фолікуліт [настанова 00273 | Абсцес шкіри та фолікулі...] (зображення [зображення 00230 | Folliculitis of the axil...]): запалення волосяного фолікулу; чи спричинене мацерацією, нанесенням жирних топічних лікувальних засобів або депіляційними процедурами?
- Попрілість (інтертриго): спричинена мацерацією, ожирінням?
- Кандидозна поприлість (зображення [зображення 01040 | Candidiasis in the armp...]): еритема на дні пахвової западини, яка оточена дрібними сателітними вогнищами; діабет та імуносупресія викликають схильність до даного захворювання
- Імпетиго [настанова 00274 | Impetigo and other pyode...] (зображення [зображення 00247 | Staphylococcal impetigo ...]): зазвичай висип спочатку односторонній, але може розповсюджуватися; чітко відмежована ерозивна поверхня, що покрита жовтими корками, як правило, з незначними симптомами
- Атопічна екзема [настанова 01121 | Атопічна екзема (атопічн...]): зазвичай також спостерігається в інших типових місцях
- Алергічний контактний дерматит [настанова 00280 | Алергічний контактний де...]: гострий висип. Діагностована контактна алергія? Косметичні засоби чи засоби для догляду за шкірою?
- Зворотній (інверсний) псоріаз [настанова 00288 | Psoriasis]

Інші захворювання шкіри, що можуть уражати пахові ділянки

- Еритразма: чітко відмежована, ледь помітна еритема, спричинена бактеріями роду *Corynebacteria*, зазвичай безсимптомна
- Гнійний гідраденіт (*acne inversa*) [настанова 01126 | Гнійний гідраденіт]: лінійні рубці, рецидивуючі абсцеси у згинальних ділянках, також часто спостерігається ураження шкіри паху
- Чорний акантоз (зображення [зображення 01497 | *Acanthosis nigricans*] [зображення 01498 | *Pseudoacanthosis nigrica...*]): білатеральні коричневі плями, зазвичай асоційовані з ожирінням; якщо процес гострий і розповсюджений, може бути проявом діабету чи паранеопластичного феномену
- Реакції на лікарські засоби [настанова 00296 | Гіперчутливість до ліків]: зазвичай симетричне ураження пахв, паху та інших згинальних поверхонь, можуть виникати везикули (чи пустули); асоційовані з часом вживання лікарських засобів
- Нейродерміт (зображення [зображення 00112 | *Lichenified dermatitis i...*]): хронічна форма іншого захворювання шкіри, хибне коло свербіння та розчісування, зазвичай одностороннє; можлива контактна алергія.
- Дерматофітія [настанова 00267 | *Dermatomycoses*]: одностороннє ураження з чіткими межами, лущенням по периферії, часто спостерігаються папуло-пустули
- Стрії (зображення [зображення 01221 | *Stretch marks in the arm...*]): зазвичай асоційовані зі швидким набором маси тіла, ростом м'язів чи вагітністю; також можуть бути проявом побічної дії при застосуванні високопотужних кортикостероїдних мазей
- Вітіліго [настанова 01081 | *Vitiligo*] (зображення [зображення 01247 | *Vitiligo in the armpit*]): безсимптомні, чітко відмежовані та симетричні плями депігментації
- Червоний плоский лишай [настанова 00289 | Червоний плоский лишай] (зображення [зображення 01112 | *Lichen planus in the axi...*] [зображення 00079 | *Lichen planus in the arm...*]): добре відмежовані еритематозні вузлики; клінічна картина може бути атиповою, коли уражаються згинальні поверхні; зазвичай спостерігається на інших ділянках шкіри, поза межами пахв; після загоєння можуть залишатися гіперпігментовані плями, лікування яких зазвичай неефективне і не повинне проводитися

- Хвороба Хейлі-Хейлі (зображення [зображення 00421] [Benign chronic familial ...]): спадкове захворювання шкіри з чітко відмежованою еритемою та тріщинами під пахвами та в паховій ділянці
- Висівкоподібний (різнокольоровий) лишай [настанова 00268] [Лишай висівкоподібний]

Обстеження

- Дослідження бактеріальної культури проводиться за необхідності, якщо емпіричне антимікробне лікування імпетиго чи фолікуліту недостатньо ефективне, чи є підозра на резистентність.
- При себорейній екземі мікроскопічно можуть виявлятися гриби роду *Malassezia*, але дослідження грибкової культури може бути негативним. Діагноз слід засновувати на клінічній картині.
- Нашкірні тести [настанова 00260] [Діагностичні тести в дер...] можуть бути діагностично значущими, якщо є підозра на алергічний контактний дерматит.
- Якщо є підозра на дерматофітію, необхідні зразки для мікроскопічного та мікологічного дослідження.
- Якщо є підозра на рідкісне захворювання шкіри (наприклад, червоний плоский лишай, чорний акантоз, хворобу Хейлі-Хейлі), необхідна біопсія шкіри з гістологічним дослідженням

Лікування

- Лікування кожного захворювання зазначене в статті про відповідне захворювання.
- Етіотропне лікування, якщо воно можливе (наприклад, зменшення подразнення при контактному дерматиті, що викликаний подразненням, уникнення причинного фактору при алергічному контактному дерматиті)
- Пахові ділянки особливо чутливі до побічних ефектів при вживанні топічних кортикостероїдних мазей (телеангіектазії, атрофія, зміни пігментації) Високо- та надвисокопотужні кортикостероїдні мазі (класи III, IV) повинні використовуватися в виняткових випадках (наприклад, тяжкий нейродерміт) протягом короткого періоду.
- При екзематозних захворюваннях лікуванням першого вибору є, наприклад, переривчасте лікування низько- чи помірнопотужними кортикостероїдними мазями (класи II, I) від одного до двох тижнів.

- Топічні інгібітори кальционеврину (мазі такролімус чи пімекролімус) також достатньо ефективні при лікуванні atopічної екземи та часто при лікуванні інших видів екзем та зворотнього (інверсного) псоріазу.
- Топічні мазі з кальцитріолом також ефективні при зворотньому (інверсному) псоріазі.
- Для лікування нейродерматиту необхідні більш потужні (надвисокотужні) топічні кортикостероїдні препарати, що спочатку можуть використовуватися переривчастим курсом протягом 1-2 тижнів, наприклад, з подальшим поступовим переходом на помірно- та низькопотужні (клас II, I) топічні кортикостероїдні препарати переривчастим курсом протягом 1-2 тижнів.
- Попрілість чи кандидозна попрілість повинна лікуватися регулярним миттям та зберіганням цих зон в сухому стані за допомогою тальку чи міконазолового порошку, що може застосовуватися, наприклад, зранку. На додаток, переривчастий курс лікування з використанням комбінації кортикостероїдних та антимікотичних мазей може використовуватися 2 рази на день протягом 1-2 тижнів.

Коментар експерта. Лікарський засіб міконазол у лікарській формі порошок для зовнішнього застосування станом на 12.02.2019 в Україні не зареєстрований

- Для лікування фолікуліту - топічні антимікробні розчини (наприклад, кліндаміцин) чи мазі (наприклад, фузидієва кислота) та омивання антисептичними агентами (наприклад, бензоїл пероксид) Поширені та тяжкі форми захворювання можуть вимагати системної антибактеріальної терапії, наприклад, з використанням цефалексину 500 мг 3 рази на день протягом 7-10 днів (див. також статтю про абсцеси [\[Настанова 00273 | Абсцес шкіри та фолікулі...\]](#)).
- Щодо лікування гнійного гідраденіту, див. [\[Настанова 01126 | Гнійний гідраденіт\]](#)
- При еритразмі топічне лікування з використанням фузидієвої кислоти чи антимікотичної мазі (клотримазол, міконазол, тіоконазол, кетоконазол) двічі на день протягом 1-2 тижнів; додатково уражені ділянки можуть омиватися антисептичними агентами (наприклад, бензоїл пероксид), за необхідності. В тяжких випадках і випадках, резистентних до лікування, можуть застосовуватися системні антибактеріальні препарати, такі, як еритроміцин 500 мг 3 рази в день чи амоксицилін з клавулоновою кислотою 750/125 мг двічі в день протягом 7-10 днів.

Консультація спеціалістів

- Якщо є підозра на алергічний контактний дерматит, нашкірні тести [\[Настанова 00260 | Діагностичні тести в дер...\]](#) повинні проводитися під наглядом дерматолога.
- Необхідна консультація дерматолога у разі тяжкої підпахвової висипки, яка резистентна до лікування.

Джерела інформації

R1. Mason A, Mason J, Cork M et al. Topical treatments for chronic plaque psoriasis: an abridged Cochrane systematic review. *J Am Acad Dermatol* 2013;69(5):799-807. [\[PubMedID|24124809\]](#)

R2. Kalra MG, Higgins KE, Kinney BS. Intertrigo and secondary skin infections. *Am Fam Physician* 2014;89(7):569-73. [\[PubMedID|24695603\]](#)

R3. Xia Y, Vonhilsheimer GE. Pruritic rash in the intertriginous areas. *Am Fam Physician* 2006;74(6):1011-3. [\[PubMedID|17002038\]](#)

R4. Klaschka U. Contact allergens for armpits--allergenic fragrances specified on deodorants. *Int J Hyg Environ Health* 2012;215(6):584-91. [\[PubMedID|22261297\]](#)

R5. Heisterberg MV, Menné T, Andersen KE et al. Deodorants are the leading cause of allergic contact dermatitis to fragrance ingredients. *Contact Dermatitis* 2011;64(5):258-64. [\[PubMedID|21480912\]](#)

Настанови

- [Настанова 01121](#). Атопічна екзема (атопічний дерматит) у дорослих.
- [Настанова 00280](#). Алергічний контактний дерматит.
- [Настанова 00288](#). Psoriasis.
- [Настанова 01126](#). Гнійний гідраденіт.
- [Настанова 00282](#). Seborrhoeic dermatitis in the adult.
- [Настанова 00281](#). Подразнюючий контактний дерматит.
- [Настанова 00273](#). Абсцес шкіри та фолікуліт.
- [Настанова 00274](#). Impetigo and other pyoderma.
- [Настанова 00296](#). Гіперчутливість до ліків.
- [Настанова 00267](#). Dermatomycoses.
- [Настанова 01081](#). Вітиліго.
- [Настанова 00289](#). Червоний плоский лишай.
- [Настанова 00268](#). Лишай висівкоподібний.

- [Настанова 00260](#). Діагностичні тести в дерматології.

Зображення

- [Зображення 00535](#). Seborrhoeic dermatitis in the axilla.

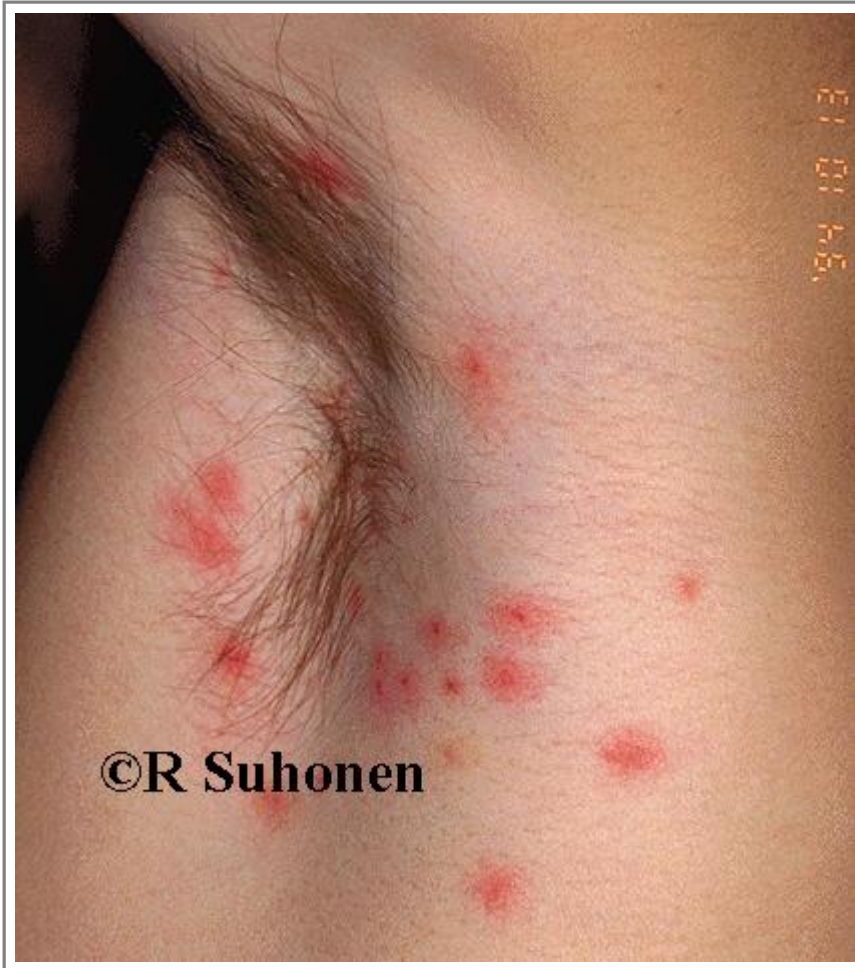
Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01496](#). Irritant dermatitis in the armpit.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 00230](#). Folliculitis of the axillary region.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 01040](#). Candidiasis in the armpit.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Suvi Cajanus
Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 00247](#). Staphylococcal impetigo in the axillary region.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 01497](#). Acanthosis nigricans.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01498](#). Pseudoacanthosis nigricans.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 00112](#). Lichenified dermatitis in the axillary fold.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01221](#). Stretch marks in the armpit.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Suvi Cajanus
Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01247](#). Vitiligo in the armpit.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Suvi Cajanus
Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01112](#). Lichen planus in the axillary fossa.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Suvi Cajanus
Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 00079](#). Lichen planus in the armpit.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00421](#). Benign chronic familial pemphigus.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm01133 Ключ сортування: 013.065 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-02-16

Автор(и): Alexander Salava Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa Hannele Heikkilä
Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Hilka Salmén Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії
EBM Guidelines Dermatology

Ключові слова індексу
speciality: Dermatology Eczema Rash Armpit Axilla Dermatitis Acanthosis nigricans Allergy Atopy
Candida Erythrasma Folliculitis Hailey-Hailey disease Hidradenitis suppurativa Ringworm Intertrigo
Contact dermatitis Lichen Neurodermatitis Pityriasis versicolor Psoriasis Seborrhoeic eczema Tinea Vitiligo
Irritant dermatitis